

Ο Τύπος στη Θεσσαλονίκη

(τέλος 19ου - αρχές 20ου αιώνα)

Ιστορικό πλαίσιο

- Θρησκευτικά και εθνοτικά μεικτός πληθυσμός στην Οθωμανική Αυτοκρατορία
- Κινητικότητα στη Βαλκανική
- Βουλγαρική Εξαρχία (1870)
- Αποσχιστικά κινήματα (Βοσνία 1875)
- Συνθήκες Αγ. Στεφάνου Βερολίνου για την τύχη της Βουλγαρίας (1878)
- Ελληνοτουρκικός πόλεμος (1897)
- Μακεδονικός Αγώνας (1903)

Ο Παύλος Μελάς

Η Θεσσαλονίκη στο επίκεντρο

- Μεγάλες στρατιωτικές μονάδες στη Θεσσαλονίκη και το Μοναστήρι
- Η σφαγή των Προξένων (1876)
- Κίνημα Νεότουρκων Αξιωματικών Θεσσαλονίκη (1908) Ανακήρυξη Συντάγματος (1908)
- Κίνημα Αβδούλ Χαμίτ, εκθρόνιση και φυλάκιση στη Θεσσαλονίκη
- Ίδρυση της Φεντερασίων (1909) Απελευθέρωση Θεσσαλονίκης (1912)

Ο ηγέτης του κινήματος των Νεότουρκων
Μουσταφά Κεμάλ

Τα προβλήματα του Τύπου

- Μικρός ελληνόφωνος πληθυσμός- μεγάλο ποσοστό αναλφαβητισμού
- Ενημέρωση από ταξιδιώτες/εφημερίδες της Αθήνας ή της Πόλης
- Λογοκρισία παρά την ελευθερία του Τύπου (Τανζιμάτ 1876)
- Η Πύλη θεωρούσε τη Θεσσαλονίκη κέντρο εξυφάνσεως συνωμοσιών

Ανάγνωση εφημερίδας σε δρόμο της Θεσσαλονίκης:
ένας διαβάζει, δώδεκα παρακολουθούν

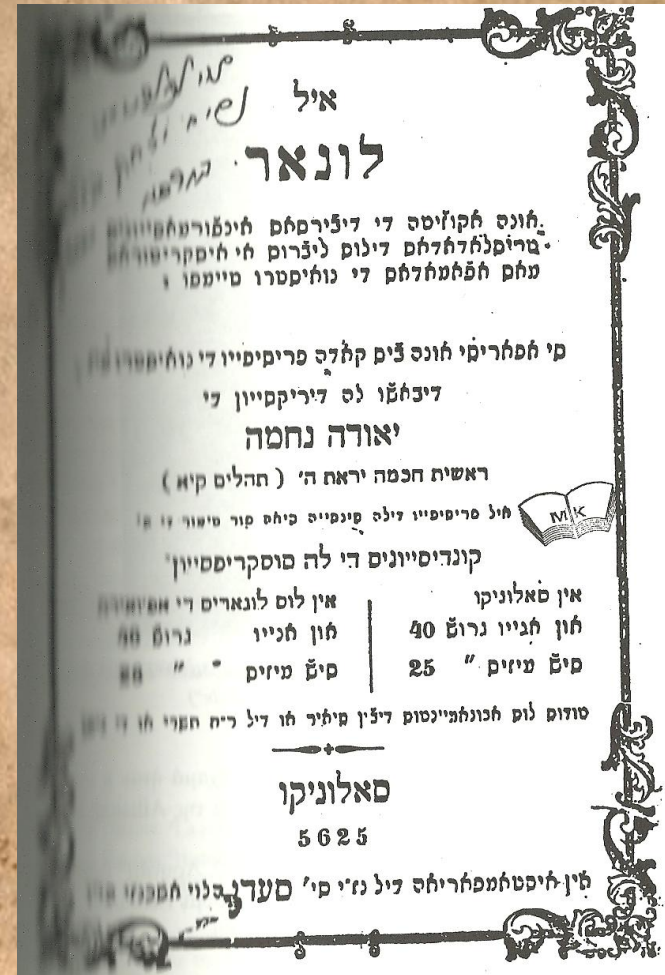
El Lunar- Το πρώτο περιοδικό

- Κυκλοφόρησε το 1864 σε τρία μηνιαία τεύχη

- Ήταν εγκυκλοπαιδική επιθεώρηση με θέματα ιστορίας, λαογραφίας, περίεργα κλπ Εκδότης του ήταν ο Ραββίνος Γιουντά Νεχαμά

- Αρθρογράφος ο ίδιος και συνεργάτες

- Φιλοξενούσε άρθρα εβραϊκών εφημερίδων του εξωτερικού

Σελανίκ- Θεσσαλονίκη- Σαλονίκ- Σολούν

Η πρώτη ελληνόγλωσση εφημερίδα

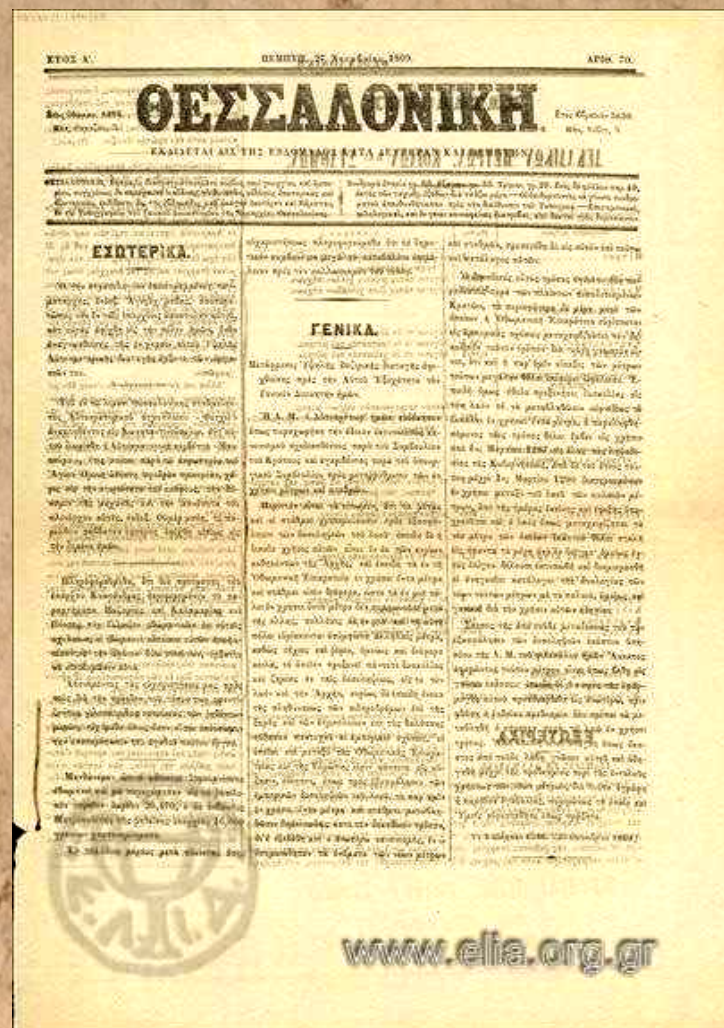
• Δισεβδομαδιαία εφημερίδα της Οθωμανικής Διοίκησης

• Κυκλοφόρησε το 1869 στα τουρκικά, ελληνικά, ισπανοεβραϊκά, βουλγάρικα

• Τυπώνεται στο διοικητήριο υπό την επίβλεψη του Διοικητή

• Δημοσίευε αποφάσεις του Βαλή για το βιλαέτι, έκανε προπαγάνδα, μέσω ειδησεογραφίας, για την Οθωμανική αυτοκρατορία

• Δυσaréσκεια Ελλήνων για τη Βουλγαρική έκδοση

Από τη «Θεσσαλονίκη» στον «Ερμή»

Α' εκδοχή

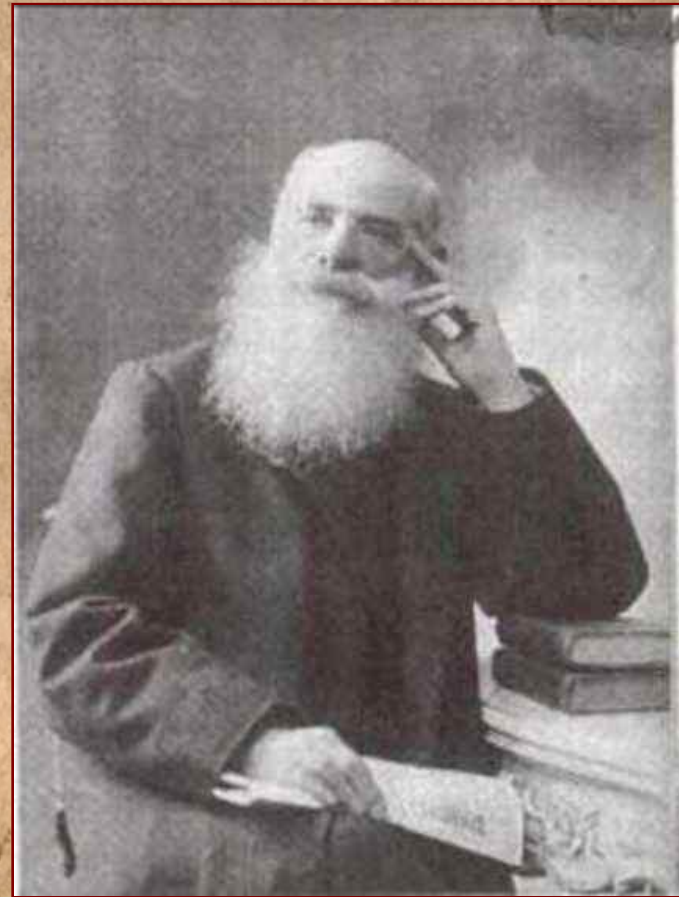
- Το 1875 ο Βαλής κατηγορείται ότι «τρώγει παράδες» και ζητά πιστοποιητικό καλής διοίκησης από τη Γραικική Κοινότητα για την Πύλη

- Ο έμπορος Δημ. «Μπαλταδώρας» ζητά «ανταλλάγματα» και λαμβάνει άδεια κυκλοφορίας εφημερίδας την οποία δίνει στον γαμπρό του Σ. Γκαρπολά

Β' εκδοχή

- Μέσω του Πατριάρχη Ιωακείμ Γ' ο Γκαρπολάς έλαβε άδεια εφημερίδας και αγόρασε τα ελληνικά και βουλγαρικά τυπογραφικά στοιχεία της «Σελανίκ», δήθεν για να την εκδίδει δίγλωσση

- Βάζει φωτιά στην αποθήκη, καίει τα βουλγαρικά στοιχεία και εκδίδει την εφημερίδα μόνο στα ελληνικά

Ο Σοφοκλής Γκαρπολάς,
βιβλιοπώλης, τυπογράφος, έλληνας υπήκοος

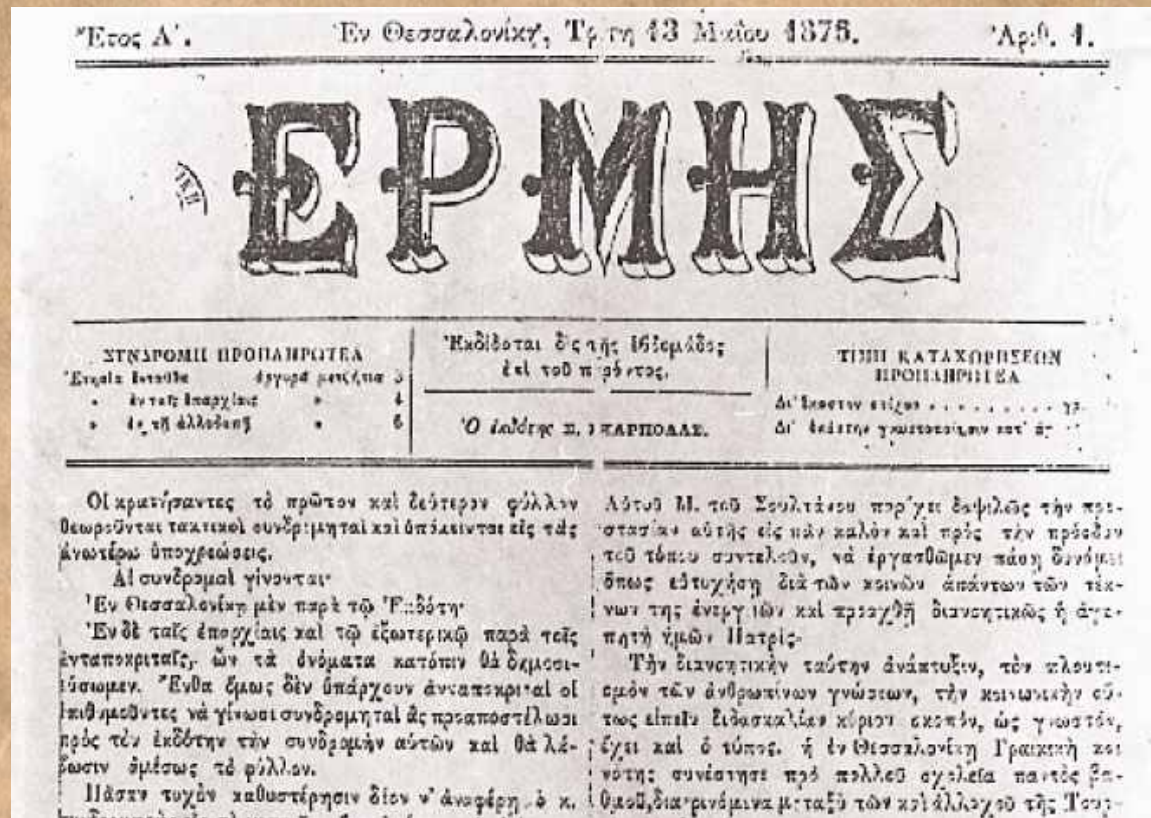
Ο «Ερμής»

η πρώτη ελληνόγλωσση μη κρατική εφημερίδα

Προαναγγελία στις «Εθνικό Πνεύμα» και «Εφημερίδα» των Αθηνών

• «Η εφημερίς αυτή είναι προορισμένη κυρίως δια τον λαόν της Μακεδονίας. (...) έκδοσιν εφημερίδας ωφελιμωτάτης εν τω κέντρω των ομόρων δούλων λαών»

• «θέλει μεγάλως εξυπηρετήσει τα συμφέροντα του ελληνισμού εν χώρα διατρέχουσι κίνδυνον υπό των πανσλαβιστικών προπαγανδών»

Η πρώτη ελληνόγλωσση εφημερίδα

Ο «Ερμής»

Το πρόγραμμα

• «Εν τη ενδόξω ταύτη της Μακεδονίας γή, ήτις σήμερον ιστορικώς είναι μικρά και ατυχής, μίαν μόνον τρέφομεν άπαντες ελπίδα (...) την κατά το δυνατόν διανοητικήν ανάπτυξιν και ηθικήν μόρφωσιν του εγχώριου λαού.

• (...) δεν είναι άραγε καιρός προς σύστασιν και ενός φύλλου το οποίο να χρησιμεύσει ως όργανον των αναγκών του τόπου, ως συμπλήρωμα των άλλων της Γραικικής κοινότητος έργων, ως βοήθημα προς τελεσφορίαν των προσπαθειών αυτής; Δεν είναι ανάγκη εθνικής φιλοτιμίας η πρωτοβουλία τοιαύτης επιχειρήσεως;»

Ο «Ερμής»

- 1ο φύλλο: 13 Μαΐου 1875
- Τρίτη και Παρασκευή
- 4σέλιδη, δίσητη, 22Χ33εκ (ποικίλλει)

• Τυπώνεται αρχικά σε χειροκίνητο πιεστήριο και αργότερα μηχανικό (1200 αντιτύπων/ώρα)

• Συνδρομή προπληρωτέα. Ετήσια ενταύθα αργυρά μετρήτια 3, εν ταις επαρχίαις 4, εν τη αλλοδαπή 6»

• «Οι κρατήσαντες το 1ο και 2ο φύλλο θεωρούνται τακτικοί συνδρομηταί και υπόκεινται στις ανωτέρω υποχρεώσεις»!!!

Ἡ πρώτη ελληνόγλωσση εφημερίδα

Ο «Ερμής»

- **Πολιτική.** Από «εμπορική και των ειδήσεων» εξελίσσεται σε πολιτική εφημερίδα

- **Ελλάδα.** Δημοσιεύει αναλυτικές ανταποκρίσεις από την ελληνική πολιτική σκηνή.

- **Φιλελεύθερη.** Τάσσεται υπέρ του φιλελεύθερου Σουλτάνου Μαχμούτ Β'

- **Αστική τάξη.** Εκφράζει αλλά και διαμορφώνει τις απόψεις της ελληνόφωνης αστικής τάξης της Θεσσαλονίκης

- **Ατζέντα.** Αναπτύσσει δημόσιο διάλογο και δημιουργεί “ατζέντα” για θέματα τοπικής κοινωνίας εκτός γραικικής κοινότητας

Σε καθεστώς αυστηρής λογοκρισίας προσπαθεί να ισορροπεί μεταξύ διαφορετικών εξουσιών (τουρκική διοίκηση, ελληνική κυβέρνηση, κοινότητα Ελλήνων Θεσσαλονίκης, Μητρόπολη)

Από τον «Ερμή» στο «Φάρο»

- **Οικονομικές δυσχέρειες.** Το 1877 το ελληνικό υπουργείο Δικαιοσύνης διακόπτει τη συνδρομή

- Εκδοχή περί αναστολής έκδοσης του «Ερμή» λόγω ενοχλητικών άρθρων

- * Η άδεια δόθηκε στο όνομα του Γκαρπολά και όχι του «Ερμή»

- **Από τον «Ερμή» στο «Φάρο»** Το 1880 αποφασίζεται αλλαγή του τίτλου σε «Φάρο της Μακεδονίας», ανακαίνιση του τυπογραφείου, αλλαγή του προσωπικού

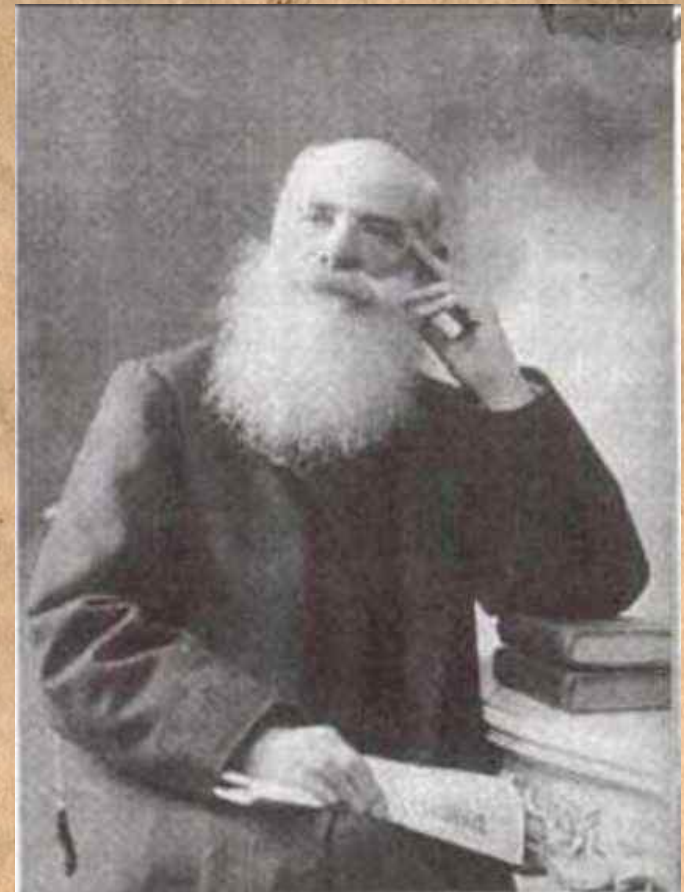

Ο «Φάρος της Μακεδονίας»

- Ο «Φάρος» κυκλοφορεί 17 Απριλίου 1881, χωρίς σημαντικές αλλαγές
- Αρίθμηση σε συνέχεια του «Ερμή»
- Ημερομηνία με το παλιό και το νέο ημερολόγιο
- Εκδίδεται κάθε Τρίτη και Παρασκευή (αργότερα Τρίτη, Πέμπτη, Σάββατο)

«Η κατά τα προαγγελμένα γαλλιστί και τουρκιστί σύνταξης του φύλλου ένεκεν ανωτέρων κωλυμάτων θέλει βραδύνει εισέτι ουχί επί πολύ ως δικαιούμεθα να ελπίζωμεν»

**(δεν κυκλοφόρησε ποτέ στα γαλλικά ή τα τουρκικά)*

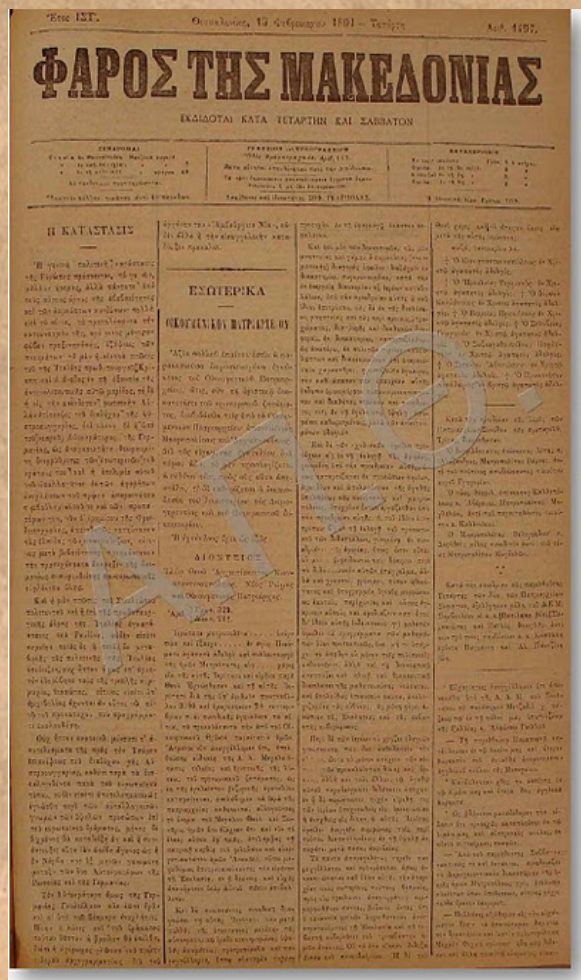

Εκδότης του «Φάρου» ο
Σοφοκλής Γκαρπολάς

Ο «Φάρος της Μακεδονίας» το “Μακεδονικό” και η Ελλάδα

• Στο 1ο φύλλο αναφέρει ότι η Μακεδονία «αποτελεί, και δέον να αποτελεί, μέρος αναπόσπαστον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (...) το δε αληθές συμφέρον της Μακεδονίας είναι ενιαίον, μη διακρίνουν ούτε φυλάς, ούτε θρησκευόμενα, ούτε εθνικότητες (...) έναν λαόν, μίαν σημαίαν»

• (Λογοκρισία, παύση έκδοσης, οικονομική εξάρτηση)

• Το 1884 το Υπουργείο Εξωτερικών διακόπτει τη συνδρομή «διότι η εφημερίς δεν ανταποκρίθη προς τα προσδοκία, ουδ' εξετελέσθησαν οι όροι υφ' ους έμελλε να εκδίδηται»

• Το 1888 ο υπΕξ. Θεοτόκης αναγνωρίζει ότι η εφημερίδα δεν υποστηρίχθηκε αρκετά

Ο «Φάρος της Μακεδονίας»

Οικονομικά προβλήματα

Το 1887 αναλαμβάνει τη διεύθυνση ο Μαρίνος Κουτούβαλης, έλληνας υπήκοος, γιατρός στο επάγγελμα, σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης των οικονομικών προβλημάτων .

Για να λάβει επιχορήγηση διαβεβαιώνει τον Έλληνα Πρόξενο:

«πρώτο μου μέλημα υπήρξε του να καταστήσω αυτήν ὄργανον ελληνικόν, εξυπηρετούν τα συμφέροντα του έθνους υμών» και ότι «ενόμισα καλό να προσλάβω ικανόν και πεπειραμένον συντάκτη και να μην αφήσω να αναμηνύεται Σοφοκλής Γκαρπολάς»

- Εξασφαλίζει 500δρχ από την Επιτροπή για την ενίσχυση της Εκκλησίας, με τη μεσολάβηση του μητρ.Γρηγορίου

- Σύσκεψη στη μητρόπολη για τη σωτηρία του φύλλου «η πορεία του οποίου είναι γενναία, εθνοπρεπής, και κατά πάντα πρόθυμος τη Μητροπόλει και το ενταύθα Προξενείω»

Ο «Φάρος της Μακεδονίας» από το Σοφοκλή στο Νίκο Γκαρπολά

1888 προσλαμβάνει τον πρώτο πολιτικό αρθρογράφο Σπ. Τζανότη και γίνεται πιο μαχητική

1892-1893 διευθυντής εμφανίζεται ο Νίκος Γκαρπολάς, το 1894 επανεμφανίζεται το όνομα του Σοφοκλή

Το 1894 τη διαχείριση της εφημερίδας ανέλαβαν οι δανειστές της

- Μετά από άρθρο με τίτλο «Εθνική δικαίωση η προσάρτηση της Μακεδονίας στην Ελλάδα» διακόπτεται η έκδοση, συλλαμβάνεται ο Γκαρπολάς

Ο «Φάρος»

“της Μακεδονίας” - “της Θεσσαλονίκης”

- Το 1895 εκδίδεται το τελευταίο φύλλο του «Φάρου της Μακεδονίας» που μετονομάζεται σε
- «Φάρος της Θεσσαλονίκης» υπό τη διεύθυνση των Νίκου και Σοφοκλή Γκαρπολά
- Το 1897, με τον ελληνοτουρκικό πόλεμο παύεται για 2 χρόνια
- Ανάκληση άδειας - οικονομική καταστροφή Γκαρπολά

Ο εκδότης του «Φάρου»
Νίκος Γκαρπολάς

Ο «Φάρος της Θεσσαλονίκης»

Επιστολή στον Γεώργιο Α΄ για οικονομική στήριξη (το 1900):

«Αν αυτή διακοπεί και θα διακοπεί βεβαίως καθ'ότι στερούμαι πλέον των μέσων της συντηρήσεως αυτής ού μόνον δε θα δυνηθεί να εκδοθεί ετέρα ελληνική εφημερίς εν Μακεδονία αλλά και εγώ ο ίδιος δεν θα δυνηθώ πλέον να επαναλάβω την έκδοσιν του «Φάρου»

(...) εν καιρώ ένθα οι Βούλγαροι, Ρωμούνοι και Σέρβοι μη κατορθώσαντες να έχωσι εφημερίδα εν τη Μακεδονία, πληρούσι κατά χιλιάδες αυτήν εκ του εξωτερικού εφημερίδων βουλγαρικών, ρουμανικών και σερβικών, αποστέλλωντες αυτάς δωρεάν εις το εσωτερικών της Μακεδονίας»

Ο «Φάρος της Θεσσαλονίκης»

- Με την έναρξη του Μακεδονικού Αγώνα παύεται δυο φορές
- Το 1903 αποκτά ανταγωνισμό, την καθημερινή «Αλήθεια» του Ι. Κούσκουρα.
- Υπαινιγμοί για το πώς πήρε άδεια και τη σχέση με τους Βούλγαρους
- Το 1908 με την Επανάσταση των Νεότουρκων γίνεται καθημερινή
- Πέφτει σε ανυποληψία εξαιτίας ανακριβών και επικριτικών άρθρων της - επίσημη αποδοκιμασία από την ελληνική κοινότητα

Το 1909 άλλαξε ο λογότυπος

- * Το 1910 παύεται επειδή οι διευθυντές του ήταν έλληνες υπήκοοι
- * Διώκεται δικαστικά, κατάσχονται τα τυπογραφεία

Ο «Φάρος της Θεσσαλονίκης»

1912: Η επανέκδοση

- Τα αδελφια Γκαρπολά εκδίδουν τα «Πολιτικά Νέα» (15 Ιαν.1911) και ο Αλέκος Γκαρπολάς το “Εθνος”

- Ο “Φάρος” επανεκδίδεται το 2012

- Πριν τις εκλογές 1912 η «Μακεδονία» δημοσιεύει την προαναγγελία επανέκδοσης του «Φάρου»

«επί νέων στερεών βάσεων», «με τηλεγραφικήν υπηρεσίαν πλούσιαν (...) με τέλειον σύστημα ειδησεολογικόν, σύνταξιν ειδικήν, καλλιτεχνικώς εκτυπούμενωνος»

*Στη συνέχεια «Μακεδονία» και «Φάρος» αλληλοκατηγορούνται για χρηματισμό από το Νεοτουρκικό Κομιτάτο

Η Πλατεία Ελευθερίας στη Θεσσαλονίκη. Ένα από τα ιστορικότερα σημεία αναφοράς της πόλης.

Ο «Φάρος της Θεσσαλονίκης»

1912: Τίτλοι τέλους

•Στις 25 Μαΐου 1912,
λίγους μήνες μετά το θάνατο
του Σοφοκλή Γκαρπολά,
ο «Φάρος» παύει να εκδίδεται οριστικά

Η «Μακεδονία»

και η «προϊστορία» του Κ. Βελλίδη στον Τύπο

Ο ιδρυτής της «Μακεδονίας»
Κωνσταντίνος Βελλίδης

- 1898-1901 υπηρετεί ως δάσκαλος στη δυτική κ κεντρική Μακεδονία

- Το 1900 συνεργάζεται με τον βιβλιοπώλη τότε Ι. Κούσκουρα και περιοδεύει στην επαρχία για τη διάδοση βιβλίων δημοτικής εκπαίδευσης

- Από το 1903 γίνεται ανταποκριτής για την «Αλήθεια» και τη «Νέα Αλήθεια» του Κούσκουρα έως το 1908

- Αργότερα η «Μακεδονία» θα βρίσκεται σε κόντρα με τη «Νέα Αλήθεια»

Η «Μακεδονία»

και η «προϊστορία» του Κ. Βελλίδη στον Τύπο

Από το 1909 έως το 1910 Κωνσταντίνος Βελλίδης εκδίδει τη δισεβδομαδιαία σατυρική εφημερίδα «Το Βέλος»

Το "Βέλος". Το πρώτο φύλλο της πρώτης εφημερίδας που εξέδωσε ο Κων. Βελλίδης. (Αρχειο Βασ. Τζανακόρη, Σέρρες)

Η ίδρυση της «Μακεδονίας»

- Η “Μακεδονία” εκδίδεται με χρυσές λίρες της Μονής Βατοπαιδίου για την υπηρετήση του “εθνικού σκοπού”
- Όρος η χρήση του τίτλου “Μακεδονία”
- Το πρώτο φύλλο κυκλοφορεί στις 10 Ιουλίου 1911

Η “Μακεδονία”

η πρώτη πρωινή εφημερίς

Εκείνη την περίοδο κυκλοφορούν
η «Νέα Αλήθεια» του Ιωάννη
Κούσκουρα (παίζει πρωτεύοντα
ρόλο στις ενδοκοινοτικές εξελίξεις)
και τα «Πολιτικά Νέα» του Νίκου
Γκαρπολά (θεωρείται υποστηρικτής
του νεοτουρκικού κόμματος)
• Η “Μακεδονία” φιλοδοξεί να
καλύψει το χώρο μεταξύ των δύο
τάσεων

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ . . .	ΓΡΟΣΙΑ	90
ΔΙΑ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ	"	120
ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ	ΦΡ. ΧΡ.	40
ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗΝ	ΔΟΛΛΑΡΙΑ	8
ΕΞΑΜΗΝΟΙ ΤΑ ΗΜΙΣΗ		

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΟΝΟΥΝΤΑΙ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ . . 10 ΠΑΡΑΓΕΣ
ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ . . . 20 "

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΩΤΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

'Ιδιοκτήτης και Διευθυντής ΚΩΝΣΤ. ΒΕΛΛΙΔΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ

ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

Πάσα απόδειξις δέον να φέ-
ρη την υπογραφήν του
Διευθυντού

ΔΙΑ ΠΑΣΑΝ ΑΙΤΗΣΙΝ

ΑΠΕΥΘΥΝΤΕΩΝ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙ

Τηλεγραφική διεύθυνσις:

«ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ» Θεσσαλονίκη

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΦΡΑΓΚΟΜΑΧΑΛΑ, ΟΔΟΣ ΤΟΠΧΑΝΕ ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΩΣ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΗΣ ΡΕΖΗ

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ

Τρίτον ήδη συμπληροῦται ἔτος, ὅφ' ἧς τὸ τηλεβόλον χαρμωσύνως κροτήσαν, ἀνιγγαίει τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ συντάγματος.

Ἡ ἡμέρα αὕτη, ἦτις εἶνε ἡ 10ῃ 'Ιουλίου τοῦ 1908, ἀποτελεῖ ἐσημείωσις σταθμίων ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ πολιτικοῦ καὶ διωργανικοῦ ἡμῶν βίου.

Εἶνε ἡμέρα ὑψίστης ἱστορικῆς σημασίας.

Τὴν ἡμέραν ταύτην κατέσπασεν ἄρδην καὶ ὡς ἐκ θαύματος τὸ παλαιὸν ἀπολυταρχικὸν κράτος καὶ ἐκ τοῦ σωροῦ τῶν ἐρείπων αὐτοῦ ἀνέβηκε τὸ νέον συνταγματικόν.

Τὸ ἀγλαόκαρπον τῆς ἐλευθερίας δένδρον, ἐβλάστησεν οὕτως ἐν τῇ μεγάλῃ ἡμῶν χώρᾳ, ἣν ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας περιέσφιγγεν ὁ

ἀλήθειαν καὶ ὄχι διαστρέφον αὐτὴν καὶ τὰ πράγματα, ὡς ἐπραξε μέχρι τοῦδε καὶ πρᾶττει ὁ σωβινιστικὸς τύπος, καθιστάμενος οὕτως ἐνοχὸς ἐσχάτης προδοσίας ἀπέναντι τῆς χώρας καὶ τῆς πατρίδος.

Δὲν θέλομεν, ταῦτα γράφοντες, γὰρ μετάνοιαν ἢ ἐπιστάσειν τῆς ἡμέρας ἢ νὰ ἐπιστάσωμεν τὴν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀνακήρυξεως τῆς ἐλευθερίας χαρὰν.

Ἀντὶ ἱστορικῶν αἰτίων καὶ ἀπαισιοδόξων προσηρῶν, ἀντὶ κραυγῶν ὀδύνης καὶ ἀπελπισίας, πρέπει ν' ἀντιγῶσι σήμερον ἀπὸ περᾶτον ἔως περᾶτον τοῦ ἀγανότος κράτους ἐθνικοῦ αἰγῶνι, νὰ τονίζονται παιανες. Εἶνε ἀληθές.

Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα καὶ νὰ μὴ ρηξωμεν ἐπὶ τῇ ἐδρασίᾳ ταύτῃ κραυγὴν ψυχικῆς ὀδύνης καὶ πα-

ρήται ἡ ἀδελφότης. Νᾶ, πόρρω παλιν, ἀν' ἐνθυμήσῃ, οἱ Ἕλληνοὶ εἶχαν θυμώσει — εἶνε πολλὰ θυμώδεις ἄνθρωποι — κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἑκατὸν τὰ ἴδια εἰς τὸ τέλος ἡσυχάσαν. Καὶ ὅταν πρὸ ὀλίγου τοῖς ἐπισκέφθῃ ὁ Σουλτάνος μας ἐπισποδήμῃσιν ἀπὸ τὴν συγκίνησιν ἀφροῦ ἐξαλαφυνθῇσιν ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν. Ἐ! τὸ αἷμα νερὸ δὲν γίνεται.

**

Τὸ Σύνταγμα μας λοιπὸν εἶνε πολὺ-πολὺ καλὸ καὶ πρέπει νὰ ἐφορῶμεν ἐνθουσιωδῶς τὴν Ἐλευθερίαν τοῦ μᾶς ἔθνους. Εἶνε ἀποδεχόμενον ἱστορικῶς ὅτι ὅσον περισσύτερον ἕνας λαὸς γρησπῶν δοράζει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τόπου περισσύτερον τὴν ἀγαπᾷ.

Ἐπειτα ἂς εἰπῇτε καὶ ὀλίγον πρακτικὸν ἄνθρωποι. Ἡ πείρα ἡ συνταγματικὴ μᾶς ἐδίδασκεν ὅτι αἱ ἐφορᾶι αἱ ἐθνικαὶ μὲ τοὺς λόγους καὶ τοὺς ὕμνους λίσουν. Ἐνὰ σπουδαῖον ζήτημα, ποῦ βασανίζει τοὺς συνταγματικούς

πολίτας τὸ ζήτημα τῆς ἐλευθερίας καὶ βέβαιον ἐν τῷ κοινῷ ἐν μεγάλῳ συνασπισμῷ.

Εἰς τὴν πλατείαν τῆς Ἐλευθερίας, ἢ ἀπὸς εἶνε σφαλμένοι χιλιάδες ἐπὶ χιλιάδων συνταγματικῶν πολιτῶν. Ποῦ κατέβη! Ἐξάρτα ἀπὸ ἕνα παλόνι ἢ ἀπὸ ἕνα τραπέζι ἀκούονται αἱ λέξεις Μουγγροῦ μυστικῆς — ὁ ἔθνικος ὁμιλος.

Εἶνε ὑποχρεωμένοι οἱ κάτοχοι καρέκλας νὰ ἐγερθῶν αὐτὸ ἀπαιτῇ ὁ πατριωτισμός. Ἀλλ' εἶνε ὑποχρεωμένοι καὶ οἱ μὴ κάτοχοι νὰ προσηυθεύωσιν αὐτὸ ἀπαιτῶν τὰ μέλη τοῦ σώματος τῶν.

Ἀν' ὁ πατριωτὴς κίετοχος τῆς καρέκλας μετὰ τὸ πέρας τοῦ λόγου ἢ τοῦ θύμου βέλγησιν καὶ πύξησιν καὶ πύξησιν δὲν σημαίνει τίποτε. Εἰς στιγμὰς πατριωτικῶν αὐτὰ νὰ πραγματοποιῇ εἶνε τίποτε. Ἐκεῖ κἀνόντια θύει οἱ συνταγματικοὶ πολῖται, μὲ τὴν σειράν, αὐτὸν ἀδελφόν.

Τὸ πᾶν εἶνε ἡ ἰότης.

B. A. M.

ΤΟ ΑΓΙΤΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Τὸ λαϊκὸν πρόβλημα ἀπασχολεῖ σήμερον περισσότερον παντός ἄλλου ὁλόκληρον τὸν πατριωτισμὸν καὶ ἐκείτους κυρίως, οἱ ὅποιοι πάσχουν. Εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ εἴη τις καθήμενός εἰς τὰς ἐφημερίδας διαπροποτρῶν ἐκδηλουμένης κινήσεως τῆς ἀρτυρίσεως τοῦ λαοῦ. Ὁ λαὸς ἐξυπνᾷ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ βαθύ σκοτὸς τῆς νυκτὸς διαλύθη δι' αὐτὸν καὶ ἀπὸ ἱκανοῦ ἤδη ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἡμῶν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰς διαφόρους χώρας ἐξημερώνει ἐπὶ τοῦ λαοῦ... ἡ λαϊκὴ συνείδησις ἀρτυνίζεται κατὰ τὴν λειτουργίαν ὁλοκληρῶν αἰῶνων καὶ ζητεῖ τὰ δικαιώματά της!

Οἱ τὰς τύχας αὐτοῦ ἰσθύνοντες, οἱ

φθαλμέα τὴν αἰσάνειαν τοῦ ἄλλου τοῦ ὁμοπαθῆναι, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ προσδέξῃ πρὸς τὴν χλιδὴν, εἰς ἣν ἐκυλίετο ὁ ἄρχων του, ὁ ἡμίθεος. Ἀκολουθήσατε τὴν ἐξέλιξιν κατ' ἐξέλιξιν γραμμῶν καὶ ἀνιμωρῆσιν καταστάσεως. Ἐν συνόψει λεκτέον κατὰ ταῦτα ὅτι ἡ αἰσάνειαν ἀνάγκη τῶν διαρκῶς πλείοτερον μικρῶν καὶ ἡ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐπιβαλλομένη πίεσις ἐκ μέρους τῶν ἰσχυρῶν πρὸς συγκράτησιν δι' αὐτοῦ τῆς μερίδος τοῦ λέντος ἐπέφερεν ἐντασιν τῶν δεσμών τοιαύτην ὅποια ἦτο ἀδύνατον ἐπὶ πολὺ νὰ ἐξακολουθήσῃ. Ἡ ἀνάγκη ἀμειλίχως ἤρχισε βασανίζουσα τὸν μικρὸν, τὸν λαόν, μέχρις ὅτου ὁ διαρκῶς ὑπὸ τὸ βάρος κώπων καὶ πρὸς τὴν γῆν θεωρῶν καὶ αὐτὴν ἐκλιπαρῶν λαὸς ἱστῶνται αἰρῆς πρὸς τὰ ἄνω, εἶδε τοῦ τυ-

Το πρώτο φύλλο της «Μακεδονίας» με πρώτο θέμα την 3η επέτειο από την ανακήρυξη του Τουρκικού Συντάγματος, το οποίο χαιρετίζει και τάσσεται υπέρ της φιλελευθεροποίησης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Το πρόγραμμα

ΔΥΟ ΛΕΞΕΙΣ

Τύχη αγαθή, ἀρχόμενοι σήμερον τῆς ἐκδόσεως τῆς «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» καθήκον ἡμῶν θεωροῦμεν νὰ χαράξωμεν λέξεις τινὰς ἀφορώσας εἰς τὸν σκοπὸν καὶ τὸ πρόγραμμα αὐτῆς.

Δὲν προσκομίζομεν βεβαίως «γλαῦκα εἰς Ἀθήνας». Οὐδὲ διηλθε τοῦ νοῦς ἡμῶν ἡ ἰδέα ὅτι τὰ γενικά τῆς μεγάλῃς καὶ κοινῆς ἡμῶν ὀθωμανικῆς πατριδος συμφέροντα καὶ τὰ τοπικά τοιαῦτα δὲν εἶδρον ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν ἤδη συναδέλφοις, ὁμογλώσσοις τε καὶ ἑτερογλώσσοις τοῦς εὐθαρσεῖς καὶ γενναίους αὐτῶν προμάχους. Ἀπαγε!

Ἀποφασίσαντες τὴν ἐκδοσὶν τῆς «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» δὲν ἀπεβλέψαμεν ἢ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς φάλαγγος τῶν εὐγενῶν τούτων καὶ γενναίων προμάχων διὰ τῆς κατὰ τὸ ἐνὸν συμβολῆς ἡμῶν εἰς τὸν ἱερὸν καὶ πατριωτικὸν αὐτῶν ἀγῶνα.

Ὅποια θὰ εἶναι ἡ συμβολὴ ἡμῶν αὕτη, κατὰ πόσον δηλονότι ἔσται λυσitelής, τοῦτο θέλει ἀποδείξει ὁ χρόνος ὁ ἀλάθητος οὗτος καὶ ἀδέκαστος κριτής.

Ἡμεῖς ἐν τῇ ἐκκληρώσει τοῦ ὅπερ ἀναλαμβάνομεν καθήκοντος θέλομεν ἀφιερώσει πάσας τὰς δυνάμεις καὶ τὰς προσπαθείας ἡμῶν μὴ φειδόμενοι κόπων καὶ θυσιῶν καὶ μὴ δειλιδντες καὶ ἀποκαρτεροῦντες πρὸ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων δυσχερειῶν, ἃς δὲν ἀγνοοῦμεν ὅτι θέλομεν συναντήσει.

Τοιοῦτος ὁ σκοπὸς ἡμῶν.

Τὸ δὲ πρόγραμμα ἡμῶν περιλαμβάνει: α) Τὴν ἐπισταμένην ἐξέτασιν ὅλων τῶν ζητημάτων, τῶν ἀναγομένων εἰς τε τὸν πολιτικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν ἡμῶν βίον, γενικῶν τε καὶ τοπικῶν. β) Τὸν ἔλεγχον τῆς πολιτείας ἐκείνων, εἰς οὓς εἶνε ἐκάστοτε ἐμπειστευμένοι αἱ τύχαι τῆς κοινῆς ἡμῶν πατρίδος. γ) Τὴν υποστήριξιν τῆς ἐνότητος

τοῦ ὀθωμανισμοῦ διὰ τοῦ ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε κυβερνώντων ὀφειλομένου σεβασμοῦ πρὸς τὰ δίκαια τῶν διαφόρων ἐθνότητων καὶ διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς ὑπ' αὐτῶν τῆς συνταγματικῆς ἰσονομίας καὶ ἰσοπολιτείας. δ) Τὴν υπεράσπισιν τῶν ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἡμῶν δικαίων καὶ προνομίων, ὡςάκις ἴδωμεν ταῦτα παραβιαζόμενα εἴτε ἐξ ἐσφαλμένης τῶν ἀντιλήψεως, εἴτε ἐκ σωβινισμοῦ καὶ ἐθνικιστικῶν ἰδεῶν. ε) Τὸν ἔλεγχον τῆς πολιτείας τῶν ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἡμῶν ταγῶν. στ) Τὴν μετάδοσιν εἰδήσεων ἀληθῶν καὶ ἐξηκριβωμένων καὶ τὴν τήρησιν τοῦ δημοσίου ἐνημέρου πάσης τῆς γενικῆς καὶ τοπικῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς κινήσεως.

Γνωρίζοντες τὴν δύναμιν τοῦ τύπου καὶ τὴν ἐπιρροήν, ἣν οὗτος ἔχει ἐπὶ τοῦ δημοσίου φρονήματος, μὴ λομονοῦντες δὲ τὴν ἱερότητα καὶ τὸ ὄψος τῆς ἀποστολῆς του, θέλομεν προσπαθῆσαι νὰ τηρήσωμεν ὕψηλὰ τὴν σημαίαν τοῦ ἀγῶνος, ἀπέχοντες πάσης ἐμπαιθοῦς συζητήσεως, πάσης κομματικῆς διαπάλης καὶ παντὸς ἰδιοτελοῦς καὶ συμφεροντολογικοῦ ὑπολογισμοῦ, ἐλέγχοντες καὶ ἐπικρίνοντες αὐστηρῶς μὲν ἄλλ' ἀμερολήπτως, ἀπονέμοντες ἐνὶ ἐκάστῳ ἀκριβοδικαίως καὶ ἀπροσπολητῶς τὸ προσήκον, ἀποδίδοντες τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.

Τοιοῦτον καὶ τὸ ἡμέτερον πρόγραμμα, ὑπερ ἐννοοῦμεν νὰ τηρήσωμεν αὐστηρῶς καὶ ἀπαγκλιτῶς πεπειθότες ἐπὶ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἀγωγὴν τοῦ καθ' ἡμᾶς καὶ τοῦ ἀπανταχοῦ ὁμογενοῦς δημοσίου, παρ' ᾧ γνωστοὶ τυγχάνομεν ἐκ τῆς προηγουμένης ἡμῶν δημοσιογραφικῆς δρασεως, διὸ θαρροῦντες καὶ μετὰ χρηστῶν ἐλπίδων κατερχόμεθα εἰς τὸν ἀγῶνα.

Το δε πρόγραμμα ἡμῶν περιλαμβάνει α) την επισταμένην εξέτασην ὅλων τῶν ζητημάτων, τῶν ἀναγομένων εἰς τε τὸν πολιτικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν ἡμῶν βίον, γενικῶν τε καὶ τοπικῶν, β) τον ἔλεγχον τῆς πολιτείας ἐκείνων, εἰς οὓς εἶνε ἐκάστοτε ἐμπειστευμένοι αἱ τύχαι τῆς κοινῆς ἡμῶν πατρίδος, γ) την υποστήριξιν τῆς ἐνότητος του ὀθωμανισμοῦ δια του ὑπὸ των ἐκάστοτε κυβερνώντων ὀφειλομένου σεβασμοῦ προς τα δίκαια των διαφόρων ἐθνότητων καὶ δια τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς ὑπ' αὐτῶν τῆς συνταγματικῆς ἰσονομίας καὶ ἰσοπολιτείας δ) την υπεράσπιση των ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἡμῶν δικαίων καὶ προνομίων, ὡςάκις εἴδωμεν ταῦτα παραβιαζόμενα εἴτε ἐξ ἐσφαλμένης των πραγμάτων καὶ των περιστάσεων ἀντιλήψεως εἴτε ἐκ σωβινισμοῦ καὶ ἐθνικιστικῶν ἰδεῶν, ε) τον ἔλεγχον τῆς πολιτείας των ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν ταγῶν, στ) τη μετάδοσιν εἰδήσεων ἀληθῶν καὶ ἐξηκριβωμένων καὶ τὴν τήρησιν του δημοσίου ἐνημέρου πάσης τῆς γενικῆς καὶ τοπικῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς κινήσεως.

Η «Μακεδονία»

• Καθημερινή 4σέλιδη, 60τηλη 56X40 εκ.

• Στην 1η σελίδα άρθρα, ανταποκρίσεις

• από την Ελλάδα και το εξωτερικό, χρονογραφήματα, ανέκδοτα!

• Στη 2η και 3η σελίδα εσωτερικές ειδήσεις/ τηλεγραφήματα

• Στην 4η σελίδα διαφημίσεις

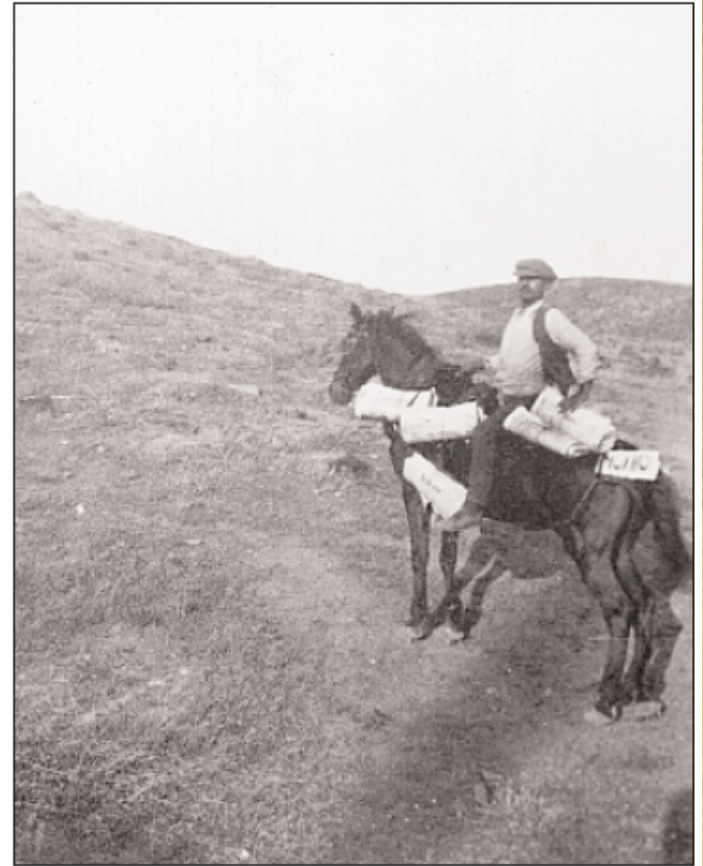
• Αρχισυντάκτης ο Α. Παπαδόπουλος κ αμέσως μετά το 22χρονος Β.

Μεσσολογίτης με μισθό από την Εθνική Οργάνωση Κομιτάτου

• Υπεύθυνος έκδοσης ο έμπορος, κοινωνιάδος του Βελλίδη, Γρ. Ωρολογάς, 31 ετών

Η «Μακεδονία»

- Ασκεῖ κριτική στις νεοτουρκικές αρχές (εντός των ορίων του Συντάγματος)
- Κυρίως στρέφει τα βέλη της κατά της δράσης των Βούλγαρων κομιτατζήδων
- Σε κόντρα με τη “Νέα Αλήθεια” για υποκλοπή τηλεγραφημάτων
- Σε κόντρα με το “Φάρο” για την κατηγορία ότι χρηματίστηκε με 300 φράγκα από το Βουλγαρικό Κομιτάτο

Διανομή εφημερίδων πριν από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η «Μακεδονία»

Ανέκδοτο στην 1η σελίδα του
1ου φύλλου!

«-Τι εργασία κάνεις
κατηγορούμενε;

-“Δημοσιογράφος”

-Και από τι ζεις;»

Δημοσιογράφος: “Ουφ! Τι
τρομερή ζέστη είν’ αυτή!
Φούρνος σωστός! Δεν
λειτουργεί καθόλου η σκέψις. Ας
γράψω το κύριον άρθρον...”

ΚΡΥΑ ΚΑΙ ΖΕΣΤΑ

Δημοσιογράφος:

— Ούφ! Τι τρομερή ζέστη
είν’ αυτή! Φούρνος σωστός! Δεν
λειτουργεί καθόλου η σκέψις.
Ας γράψω κύριον άρθρον...

* *

Δημοσιογραφική δίκη.

Πρόεδρος — Τι εργασία κά-
νεις, κατηγορούμενε!

Κατηγ. — Δημοσιογράφος.

Πρ. — Και από τί ζεις!

*

ΠΑΜΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ

ΕΤΟΣ Δ' — Αριθμός 1

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΡΩΤΗ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 Αυγούστου 1912

ΓΑΛΟΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
Κ. ΒΕΛΛΙΔΗΣ
ΚΕΝΤΡΟΣ
ΑΔΑΜ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΕΤΑΦΕΙΑ
Φραγκομαχαλάς, 42ος Τονχάς
καταπέλτες των γρα-
φείων της Ρ.Σ.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ:
Διήμερη συνδρομή . . . 30
Διήμερη συνδρομή . . . 40
Διήμερη συνδρομή . . . 50

ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ
Μετα αποδοχών των να έ-
χουν την υπογραφή του
Διευθυντού

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΣ
ΑΥΤΟΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
Συγκροτησάμενος από
VELLIDES - Sublignis

ΕΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΔΗΛΩΣΕΩΣ
Τιμή ετήσιου φύλλου 10 ΜΡ.
Δό της ετήσιας . . . 20

• Στις 5 Αυγούστου 1912 παύθηκε από τους Τούρκους

• Ο Βελλίδης κρύβεται για να διαφύγει της σύλληψης

• Εκδίδει την Παμμακεδονική (19 Αυγ. - 4 Οκτ.)

• 4 Οκτωβρίου παύονται όλες οι ελληνόφωνες εφημερίδες

• Η εκτίμησης η μεγάλη δια της οποίας το ελληνικόν κοινόν περιέβαλλε την δημοσιογραφικήν ημών όρασιν, και η λύπη η βαθειά, την οποία εξεδήλωσεν επί τη απροόπτω αυτής διακοπή, μας εμψυσούν την φιλοδοξίαν και μας επιβάλλουν την υποχρέωσιν να καταβάλλωμεν νέας δυνάμεις και νέον ζήλον, νέα ηθικά και νέα υλικά κεφάλαια όπως συνεχίσωμεν τον τίμιον όσον και βαρύν ημών δημοσιογραφικόν αγώνα.

• Και η "Παμμακεδονική" επιθυμούσα να φανεί αντάξια του αγώνος, τον οποίο αναλαμβάνει να συνεχίσει.....

ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

ΩΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ἡ ἐκτίμησις ἡ μεγάλη, διὰ τῆς ὁποίας τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν περιέβαλλε τὴν δημοσιογραφικὴν ἡμῶν ὁράσιν, καὶ ἡ λύπη ἡ βαθύς, τὴν ὁποίαν ἐξεδήλωσεν ἐπὶ τῇ ἀπροόπτῳ αὐτῆς διακοπῇ, μᾶς ἐμψυσοῦν τὴν φιλοδοξίαν καὶ μᾶς ἐπιβάλλουν τὴν υποχρέωσιν νὰ καταβάλλωμεν νέας δυνάμεις καὶ νέον ζήλον, νέα ἠθικὰ καὶ νέα υλικά κεφάλαια ὥπως συνεχίσωμεν τὸν τίμιον ὅσον καὶ βαρύν ἡμῶν δημοσιογραφικὸν αγῶνα.

Καὶ ἡ «Παμμακεδονικὴ» ἐπιθυμοῦσα νὰ φανῇ ἀντάξια τοῦ αγῶνος, τὸν ὁποῖον ἀναλαμβάνει νὰ συνεχίσῃ δὲν θὰ ἀφήσῃ θυσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ προβῇ ὥπως ὅχι μόνον ἐκανοποίησιν τὰς ἐξιώσεις τοῦ ἀναγινώσκοντος κοινοῦ ἀλλὰ καὶ ὑπερβῇ αὐτάς.

Τὸ πολιτικὸν τῆς «Παμμακεδονικῆς» πρόγραμμα ἀποκρυσταλλοῦται εἰς τὰς λέξεις αὐτάς: Ἐξυπηρέτησις τῶν καλῶς ἐννοουμένων συμφερόντων τῆς κοινῆς Ὀθωμανικῆς Πατρίδος καὶ προάσπισις τῶν δικαιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἕθνους καὶ τῶν καλῶς ἐννοουμένων συμφερόντων αὐτοῦ.

Μὲ τοιοῦτον πολιτικὸν πρόγραμμα καὶ μακρὴν ἀπὸ κομματικῶν καὶ προσωπικῶν καὶ καπηλικῶν καὶ μπαναλικῶν καὶ νιτρινισμῶν ἡ «Παμμακεδονικὴ» χαιρετίζει τοὺς ἀναγνώστας τῆς καὶ εἰσπτεται εἰς τὸν αγῶνα.

Η απελευθέρωση

•Στις 26 Οκτωβρίου 1912 ο ελληνικός στρατός μπαίνει στη Θεσσαλονίκη

•Στις 28 Οκτωβρίου η “Μ” επανεκδίδεται με τίτλο “ΖΗΤΩ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ”

ΔΟΞΑ ΚΑΙ
ΤΙΜΗ ΕΙΣ
ΤΟΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
ΣΤΡΑΤΟΝ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΡΩΤΗ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ
Διὰ τὴν Θεσσαλονίκην . . . Γρ. 90
Διὰ τὴν Κωνσταντινὴν . . . 120
Διὰ τὴν Ἑλβετικὴν . . . φρ. 10. 40
Διὰ τὴν Ἀμερικανὴν . . . δολάρια 8
Ἐξώγειται ἐκ τῆς ἡμέρας

Ἰδιοκτητὴς καὶ διευθυντὴς ΚΩΝΣΤ. ΒΕΛΑΔΙΔΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΗΝ
ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ
Πᾶσι ἐκδόσεις δίδον τὸ φύλλον τὴν διευ-
χυερὴν τοῦ Διαβόλου

1913: Φίλιππος και Αλέξανδρος εκατέρωθεν του τίτλου

- Μετά την απελευθέρωση τάσσεται υπέρ της δημιουργίας τοπικού Μακεδονικού κόμματος
- Από την άνοιξη του 1915 τάσσεται υπέρ του Βενιζέλου τον οποίο και υποστηρίζει στις εκλογές.
- Μετά το θάνατο του Βενιζέλου θα παραμείνει "πιστή εις την φιλευλευθέραν δημοκρατικήν παράταξιν" (Μάγερ)

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΡΩΤΗ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ
 διὰ τὴν Θεσσαλονίκην . . . Γρ. 90
 διὰ τὴν Κρήτην . . . 120
 διὰ τὴν Ἑλλάδα . . . 40
 διὰ τὴν Ἀμερικήν . . . 6
 διὰ τὴν Ἀγγλίαν . . . 6
 διὰ τὴν Γαλλίαν . . . 6
 διὰ τὴν Ἰταλίαν . . . 6
 διὰ τὴν Σπάρτην . . . 6

Υποκατάστημα καὶ διανομὴς ΚΩΝΣΤ. ΒΕΛΑΔΙΔΗΣ

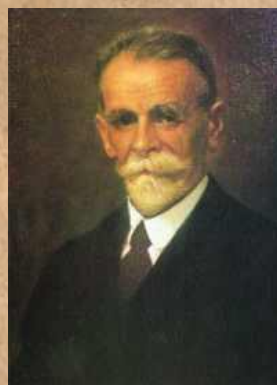
ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΗΝ

ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ
 Πᾶσι ἐκδόσεις διὰ τὴν πρῶτην τὴν διανομὴν τοῦ διανομῆτος

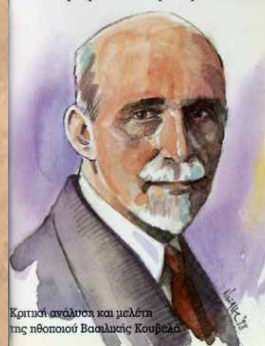

Στη “Μακεδονία”
 ἔγραψαν κατὰ καιροὺς οἱ:

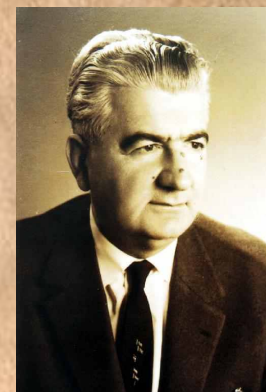
- Κωστής Παλαμάς
- Ζαχαρίας Παπαντωνίου
- Στρατής Μυριβίλης
- Ηλίας Βενέζης
- Γιώργος Βαφόπουλος
- Φώτης Κόντογλου
- Σπύρος Μελάς
- Δημήτρης Ψαθάς
- Αλέκος Σακελλάριος

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ
 Αναφορά στη μνήμη του

Κριτική ἀνάλυση καὶ μελέτη
 τῆς πόλεως Βασιλείας Κουβέλας

Ἦες καὶ ἦταν χθες...

ΑΛΕΚΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ

ΣΤ. ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΣ

Η «Μακεδονία»

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Η ΠΡΩΤΗ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

www.makethes.gr

Εκδόσεις Κ. Ι. Βελλίδης | Αρ. Φύλλου 25.095 | Έτος 100ο | € 2

ΚΥΡΙΑΚΗ 10.07.2011

Το πρώτο φύλλο κυκλοφόρησε στις 10 Ιουλίου 1911

100 ΧΡΟΝΙΑ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ»

ΕΝΑΣ ΑΙΩΝΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Σήμερα, 10 Ιουλίου 2011, η εφημερίδα «Μακεδονία» κλείνει εκατό χρόνια αγρότητας και εγρήγορσης. Κάνοντας όλο μεγαλύτερα από τη φύση, παλιός παλιός αγρότης, σκελετάς απόλυτη, διασχίζοντας τους καιρούς, εμφαλίζοντας τις αστραπές της ιστορίας. Μέσα σε κάθε της κείμενο, μικρό ή μεγάλο, ανακαλύπτονται το όλον δόξα δεκαετιών της πόλης, του βορρά, του έθνους ολόκληρου. Η ύπαρξή της είναι δόξα και προσφορά στη θνητοσύνη αλλά και σ' αθάνατη τη χώρα.

Η μόνη εν ζωή αγωγή της εφημερίδας της Β. Ελλάδας δόξα το ιερόφωτο. Ναισάντος την αειχρονία του Χρόνου, αυτή η προλήτης των εποχών, διαλεκτική-απόρροια των εποχών συμφερνόντων και της αμνήσις αλλά και των οραματισμών της Μακεδονίας και της Θράκης, πρόβατο αμύλου και πίστα, φωνοκίνησις, κύματα στους αφλόστημος καιρούς, χαμηλόφωνα, έγγραφα, αντικαμινιά, αλλά και μαχητικά ταχυδρόμα. Σήμερα, Η Εύδοια και η κυκλοφορία της εφημερίδας κάθε εμπόδα, γιατί όλοι, παι, τη γνώρισε καν απουσία.

ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ αγρύπνιας ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΚΑΜΠΑΡΔΩΝΗ

Την ίδρυση ο Κωνσταντίνος Βελλίδης (1872-1930), ένας πρώην δάσκαλος, την κυκλοφορία χρόνια της Τουρκοκρατίας, μέσα στον αυταρχισμό του Νεοτουρκικού κινήματος, για να υποστηρίξει σταθερά, μερικοπαλούς, δηλαδή να αποτελεστικά, την εθνική υπόθεση. Η κυκλοφορία της διακόπηκε από τους Τούρκους παραμένοντες της απελευθέρωσης της πόλης, για να επιστρέψει θραυμικά, με την ελληνική σημαία στο πρωτοσέλιδο, τη μέρα που τα στρατεύματά μας μπήκαν στη Θεσσαλονίκη και τη λήρυσαν, μετά από αιώνες σκλαβιάς. Η κατοπινή και σταθερή μαχητικότητα της, σ' όλη την διάρκεια του Μεσοπολέμου, υπό των συμφερνόντων του βορρά, της ελευθεροπότας, των προσφύγων του 1922, σκόρπος στους καδούς της παλιάς δια-

ξης. Αλλά έτσι η εφημερίδα αγαπήθηκε και μένει στις ψυχές των αναγνωστών.

Το 1936 με τον θάνατο του Γεωργίου Βελλίδη, που συνέχισε το έργο του Κωνσταντίνου, ο οποίος είχε φύγει εξ' χρόνου να κτήσει, αναλαμβάνει η «Μακεδονία» ο Πάνης Βελλίδης, που αναβίβει την εφημερίδα στην υψηλότερη παλαιότητα του ελληνικού τύπου, ως το 1978 που πεθαίνει - στις σελίδες της αφήνουν το αποτύπωμα τους όρα μόνο έχουν δημοσιογράφοι αλλά και σημαντικές μορφές του πνεύματος της εποχής, όπως ο Κωστής Παλαμάς, ο Σπύριδης Μαρμαρίδης, ο Ηλίας Βενεζής και πολλοί άλλοι.

Η «Μακεδονία» όλα αυτά τα χρόνια βίωσε την περιπέτεια της ιστορικής

και κοινωνικής περιπέτειας του γένους, τον τιμητικό και τους απαιτούμενους, στασιάζοντας και ανασητίζοντας αρετικές φορές, συμπλέγοντας με τον λαό, συμπλέγοντας στην Ελλάδα γενών που υπήρξε σ' όλη τη διάρκεια του 20ού αιώνα, προμαχώνοντας υπό του. Παρά τις δυσκολίες και κόπηση στους ώμους μεμψιμοιρούντες, κατέγραψε πολλές πρωτοπορίες: πρώτη δημοσίευσε χρωματιστές φωτογραφίες το 1939, πρώτη εξέδωσε ένθετο παραδοτικό, τις «Επιδόσεις», το 1982, και, αργότερα, πρώτη απ' όλες τις ελληνικές εφημερίδες, βήκη στο Internet.

Εκατό χρόνια αγρότητας και εγρήγορσης. Ανταποδοτικό της μόνης. Αγωνίας για το καλύτερο. Σήμερα, με το δόξα, αλλά και το φωτοστέφανο τούτων δεκαετιών διαρκούς μάχης, σ' αυτή την εφημερίδα όπου λειτουργεί όλη η ιστορία και σκληρά η πολιτική και δημοκρατία τούτων εποχών, έχοντας συνείδηση των μεγάλων, απρόσβροτων, με το ίδιο πάλαι, έχοντας μας η «Μακεδονία» είναι και θα είναι ψυχή απ' την ψυχή των Θεσσαλονικιών, ψυχή απ' την ψυχή των Ελλήνων.

100

ένος αιώνα ιστορία

Φανταστείτε τον τόξο μπάη να διαβάζει το φρεσκοτυπωμένο πρώτο φύλλο της *Μακεδονίας* το 1911. Προσπαθήστε τώρα να υποθέσετε τι θα διαβάζει το σημερινό βρέφος στο φύλλο της 10ης Ιουλίου του 2031 ή το διογγόνό του το 2111... Δύσκολοι Αδύνατοι!

Κι όμως!

Υπάρχουν μερικά πράγματα που έρχονται από πολύ παλιά και κινούνται προς το άπειρο. Είναι όσα δίνουν βασικό περιεχόμενο στις λέξεις *Έλληνας* και *Μακεδονία*. Είναι ο λόγος πίσω από κάθε κείμενο στο χαρτί ή την οθόνη της *Μακεδονίας* μας.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Η ΠΡΩΤΗ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

1911-2011